

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 12, 2020

Nummer 12, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:622](#) 07-04-2020

Verzoek om rechtshulp van de VS met betrekking tot het onrechtmatig uitvoeren van goederen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:625](#) 07-04-2020

Aanmerken van PBC-rapport als 'een ander advies of rapport' als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, terwijl het hof dit PBC-rapport kennelijk ook heeft aangemerkt als rapport over de reden van de weigering van medewerking aan het onderzoek.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:511](#) 07-04-2020

Heeft verdachte gehandeld 'met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven' als bedoeld in artikel 261 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:524](#) 07-04-2020

Klacht over de strafmotivering door het hof.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:523](#) 07-04-2020

Uitleg van het bestanddeel 'schenden' als bedoeld in artikel 272 Sr.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:569](#) 07-04-2020

Behoort het recht een keuze te maken uit ten minste drie laboratoria voor contra-expertise tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee het onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994 moet zijn omringd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:568](#) 07-04-2020

'Door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen' als bedoeld in artikel 284 Sr.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:623](#) 07-04-2020

Vervolgingsuitlevering van opgeëiste persoon (Iraanse nationaliteit) aan de Verenigde Staten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:619](#) 07-04-2020

Zijn door de overheid feitelijk gedoogde verdiensten uit drugstransporten aan te merken als 'afkomstig uit enig misdrijf' ex artikel 420bis en 420quater Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:526](#) 07-04-2020

Gebrek in strafmotivering door het hof.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:626](#) 07-04-2020

Cassatie in het belang der wet over DNA-onderzoek bij minderjarigen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:527](#) 07-04-2020

Uitleg van het bestanddeel 'schenden' als bedoeld in artikel 272 Sr.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:563](#) 07-04-2020

Cassatie in het belang der wet over proceskostenvergoeding uit artikel 13a Wahv.

Annotatie

[Cassatie in belang der wet; wet DNA-afname veroordeelden. Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:626.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Locaties contra-expertise als bedoeld in artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken. Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:569.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Dwingen door feitelijkheid als bedoeld in artikel 284 Sr. Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:568.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Cassatie in belang der wet; wet DNA-afname veroordeelden. Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:626.

mr. J.H.J. Verbaan

De advocaat-generaal heeft beroep in cassatie in het belang van de wet ingesteld. In de kern stelt de klacht de vraag aan de orde of de minderjarigheid van de veroordeelde ten tijde van het plegen van het misdrijf moet worden betrokken bij de beoordeling of sprake is van de uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder b Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (hierna: DNA-V), te weten dat redelijkerwijs aannemelijk is dat het bepalen en verwerken van het DNA-profiel gelet op de bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd niet van betekenis zal kunnen zijn voor de voorkoming, opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten van de veroordeelde.

De Hoge Raad haalt artikel 2 lid 1 DNA-V aan en overweegt dat in artikel 1 lid 1 onder c DNA-V bepaald is dat onder een veroordeelde onder meer wordt verstaan een persoon die is veroordeeld tot een straf als bedoeld in artikel 77h lid 1 onder a Sr, voor zover het jeugddetentie of een taakstraf betreft. Uit artikel 7 DNA-V volgt dat de veroordeelde tegen het bepalen en verwerken van zijn DNA-profiel een bezwaarschrift kan indienen bij de rechtbank die in eerste aanleg vonnis heeft gewezen. De rechtbank beoordeelt dit bezwaarschrift aan de hand van de in artikel 2 lid 1 DNA-V neergelegde regel.

De Hoge Raad overweegt dat de verdragsrechtelijke bepalingen die in deze zaak van belang zijn, weergegeven zijn in ECLI:NL:PHR:2020:162 onder 3. De advocaat-generaal heeft verder gewezen op twee zienswijzen van het VN-Mensenrechtencomité over de mogelijkheid tot het bepalen en verwerken van het DNA-profiel van minderjarige veroordeelden (VN|Mensenrechtencomité van 18 juli 2017, Communication No. 2326/2013, *N.K. tegen Nederland* en VN-Mensenrechtencomité van 18 juli 2017, Communication No. 2362/2014, *S.L. tegen Nederland*). De Hoge Raad overweegt dat het EHRM in zijn uitspraak in de zaak *W. tegen Nederland* de klager in zijn beroep tegen de beslissing tot verwerking van zijn celmateriaal niet-ontvankelijk heeft verklaard. De uitspraak houdt onder meer in dat ‘the Court sees no

reason to diverge from its findings in Van der Velden on account of the mere fact that the applicant is a minor' (ECLI:CE:ECHR:2009:0120DEC002068908).

De Hoge Raad overweegt dat de totstandkomingsgeschiedenis van de DNA-V is weergegeven in ECLI:NL:PHR:2020:162 onder 5 tot en met 5.9.1. De Minister van Veiligheid en Justitie heeft mede naar aanleiding van de zienswijzen van het VN|Mensenrechtencomité – in een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer van 3 april 2018 (*Kamerstukken II* 2017/18, 31415, nr. 20, p. 2-3) over DNA-onderzoek in strafzaken onder meer geschreven dat het VN-mensenrechtencomité in twee zaken tegen Nederland in oktober 2017 heeft geoordeeld dat verplichte DNA-afname van een minderjarige veroordeelde niet proportioneel is ten opzichte van het legitieme doel van het voorkomen en opsporen van serieuze misdrijven.

'(...) De overwegingen van het VN-comité kunnen niet tot deze individuele zaken worden beperkt, maar stellen de proportionaliteit van de onderliggende regelgeving aan de orde. Dit tezamen met de praktijk die zich bij diverse rechtbanken heeft ontwikkeld, geeft mij aanleiding de regeling over verplichte DNA-afname van veroordeelden wat betreft minderjarigen opnieuw tegen het licht te houden.

Het jeugdstrafrecht heeft een pedagogisch karakter. Dat betekent dat beslissingen en handelingen ten aanzien van de jeugdige verdachte, waaronder de toepassing van sancties erop gericht zijn de ontwikkeling van deze jongere te stimuleren, de jongere te heropvoeden, te resocialiseren en te weerhouden van een verdere criminele carrière. Het pedagogisch karakter van het jeugdstrafrecht, dat onder meer voortvloeit uit het IVRK, leidt er dan ook toe dat aan minderjarigen, anders dan aan meerderjarigen, voor vergelijkbare strafbare feiten vaker een taakstraf wordt opgelegd dan een geldboete. Het ongewenste neveneffect daarvan is dat zij vaker dan meerderjarigen hun celmateriaal moeten afstaan en hun DNA-profiel daardoor vaker in de DNA-databank wordt opgeslagen. Taakgestraften die veroordeeld zijn voor een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, vallen immers onder de reikwijdte van de Wet DNA-V, terwijl degenen die voor een dergelijk misdrijf zijn veroordeeld tot een geldboete, buiten de werkingssfeer van die wet vallen. Daar tegenover staat dat het bij minderjarigen ook kan gaan om zware gevallen van criminaliteit waarvoor een hoge taakstraf wordt opgelegd. In die gevallen is naar mijn mening opname van het DNA-profiel van een minderjarige wel proportioneel.'

De Hoge Raad overweegt dat hij in ECLI:NL:HR:2008:BC8234 over de beoordeling van een bezwaarschrift van de veroordeelde tegen het bepalen en verwerken van zijn DNA-profiel, terwijl de veroordeelde ten tijde van het plegen van het misdrijf minderjarig was, heeft overwogen dat de Hoge Raad vooropstelt dat de wet ertoe strekt gepleegde en eventuele toekomstige strafbare feiten van de veroordeelde op efficiënte wijze op te sporen alsmede

veroordeelden te weerhouden van het plegen van nieuwe strafbare feiten. Tekst, alsmede doel en strekking van de wet, zoals blijkend uit de wetsgeschiedenis, hebben als uitgangspunt dat bij iedere veroordeelde als bedoeld in artikel 2, eerste lid, DNA-V celmateriaal wordt afgenomen. De officier van justitie is verplicht een daartoe strekkend bevel te geven tenzij zich een van de in het eerste lid genoemde uitzonderingen voordoet. Voor een verdere belangenafweging is in het systeem van de wet geen plaats. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen meerderjarigen en minderjarigen.

De Hoge Raad overweegt dat de rechtbank in een geval als het onderhavige dient te beoordelen of zich de in artikel 2 lid 1 onder b DNA-V genoemde uitzondering voordoet, te weten of redelijkerwijs aannemelijk is dat het bepalen en verwerken van het DNA-profiel, gelet op de aard van het misdrijf of de bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd, niet van betekenis zal kunnen zijn voor de voorkoming, opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten van de veroordeelde. Blijkens de wetsgeschiedenis ziet de maatstaf 'aard van het misdrijf' op misdrijven waarbij DNA-onderzoek geen bijdrage kan leveren aan de opsporing. De maatstaf 'bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd' hangt samen met de persoon van de veroordeelde. Het gaat daarbij om de situatie dat, ondanks een veroordeling wegens misdrijf, in de gegeven omstandigheden een DNA-onderzoek niet kan worden gerechtvaardigd.

De Hoge Raad oordeelt dat de rechtbank andere maatstaven heeft aangelegd. Die doen afbreuk aan het door de wetgever beoogde systeem van ruime afname van DNA-materiaal waarin slechts plaats is voor een tweetal beperkt uit te leggen uitzonderingen en geen ruimte bestaat voor een generieke uitzondering voor minderjarigen. Daarmee heeft zij artikel 2 lid 1 onder b DNA-V miskend. Zodanige generieke uitzondering kan ook niet aan het Verdrag worden ontleend. De Hoge Raad overweegt dat hieraan toegevoegd kan worden dat, hoewel in de DNA-V geen onderscheid wordt gemaakt tussen meerderjarigen en minderjarigen, de rechter bij zijn oordeel of sprake is van 'bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd' de omstandigheid dat de veroordeelde ten tijde van het plegen van het feit minderjarig was moet betrekken. Of, en in welke mate bijzondere omstandigheden aan de orde zijn, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. Een relevante factor in dit verband kan allereerst zijn of de gevolgen van het bepalen en verwerken van het DNA-profiel evident disproportioneel zijn, gelet op de omstandigheid dat het feit is begaan toen de veroordeelde minderjarig was. Daarnaast kan de rechter betrekken of, mede gelet op de omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd en de leeftijd van de veroordeelde ten tijde van het misdrijf, sprake is van een gering recidivegevaar. Daarvoor kan ook van belang zijn of aanwijzingen bestaan voor eerder gepleegde relevante misdrijven.

De Hoge Raad overweegt dat de rechtbank heeft geoordeeld dat in het door de wetgever

beoogde systeem van ruime afname van DNA-materiaal slechts plaats is voor de twee in artikel 2 lid 1 onder b DNA-V genoemde uitzonderingen en dat er geen ruimte is voor een generieke uitzondering voor minderjarigen. Verder heeft de rechtbank geoordeeld dat die wettelijke uitzonderingen zich in het onderhavige geval niet voordoen en dat de enkele jonge leeftijd en het feit dat de veroordeelde *first offender* is op zichzelf niet tot de conclusie leiden dat DNA-onderzoek in dit geval niet gerechtvaardigd is. De Hoge Raad oordeelt dat deze oordelen geen blijk geven van een onjuiste rechtsopvatting.

ANNOTATIE

Locaties contra-expertise als bedoeld in artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken. Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:569.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie overtreding van artikel 8 lid 2 sub b WVV 1994 is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat de eis van ten minste drie locaties van contra-expertise, als bedoeld in artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken, niet behoort tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee een onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994 moet zijn omkleed.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring overwogen dat door de raadsman van de verdachte ter terechtzitting in hoger beroep bepleit is dat verdachte moet worden vrijgesproken. Daartoe is aangevoerd dat in de onderhavige zaak geen sprake is geweest van een onderzoek in de zin van artikel 8 lid 2 onderdeel b WVV 1994. De raadsman heeft hiertoe primair aangevoerd dat de wijziging van artikel 12 lid 1 Regeling bloed- en urineonderzoek door de minister in strijd is met artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken (hierna: Besluit). Dit heeft tot gevolg dat de lagere regeling onverbindend is, waardoor verdachte op basis van artikel 21 Besluit nog altijd het recht heeft om een laboratorium aan te wijzen uit een lijst van ten minste drie door de minister erkende laboratoria, voor een tegenonderzoek, aldus de raadsman. Subsidiar is de verdediging van oordeel dat de bezwaren ten aanzien van het laboratorium (UMC Groningen) wel degelijk zijn onderbouwd en dat het recht op tegenonderzoek moet worden gerekend tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee de wetgever het onderzoek ter bepaling van het bloedalcoholgehalte heeft omringd.

Het hof haalt artikel 19 lid 1, en artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken, zoals dat luidde tot 1 juli 2017, artikel 12 lid 1 Regeling bloed- en urineonderzoek zoals dat luidde tot 1 mei 2011, en artikel 12 lid 1 Regeling bloed- en urineonderzoek, zoals dat luidde tot 1 juli 2017 aan.

De Hoge Raad haalt vervolgens de toelichting bij de wijziging van artikel 12 Regeling bloed- en urineonderzoek per 1 mei 2011, nr. 5689991/11, aan en overweegt dat zoals uit artikel 21 lid 1

eerste volzin Besluit alcoholonderzoeken naar voren komt, de verdachte de officier van justitie de wens kenbaar kan maken dat een tegenonderzoek naar het alcoholgehalte van bloed wordt verricht.

Het hof is met de raadsman van oordeel dat volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad van 'een onderzoek' als bedoeld in artikel 8 lid 2 aanhef en onder b WVV 1994 slechts sprake is indien de strikte waarborgen zijn nageleefd waarmee de wetgever dat onderzoek heeft omringd. Tot die waarborgen behoort onder meer dat de verdachte recht heeft op een tegenonderzoek (op grond van het destijds geldende artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken). De enkele omstandigheid dat verdachte ten gevolge van een verzuim van de wetgever niet overeenkomstig artikel 21 lid 1 tweede volzin Besluit een laboratorium kan aanwijzen uit een lijst van ten minste drie laboratoria brengt naar het oordeel van het hof niet met zich dat geen sprake is geweest van een onderzoek als bedoeld in artikel 8 lid 2 aanhef en onder b WVV 1994. Immers, dat enkele verzuim staat niet eraan in de weg dat het met artikel 21 Besluit beoogde doel wordt bereikt. Het hof verwijst in dit kader naar ECLI:NL:GHSHE:2014:4866, dat in cassatie door de Hoge Raad in stand is gelaten (ECLI:NL:HR:2016:387).

Het hof overweegt aanvullend dat uit de – op het Besluit alcoholonderzoeken betrekking hebbende – jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt dat niet elk voorschrift dat voorkomt in het in artikel 163 lid 10 (oud) WVV 1994 bedoelde besluit tot het stelsel van strikte waarborgen behoort waarmee het onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994 omringd is. Onderscheid moet dus worden gemaakt tussen enerzijds voorschriften die weliswaar behoren tot de procedure strekkend tot een onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994, maar geen betrekking hebben op het daar bedoelde onderzoek als zodanig en anderzijds voorschriften die behoren tot het stelsel van strikte waarborgen. Het onderscheidend criterium lijkt daarbij te zijn of het desbetreffende voorschrift de juistheid en de betrouwbaarheid van de uitkomst van adem- dan wel bloedonderzoek beoogt te waarborgen. Naar het oordeel van het hof is de in artikel 21 Besluit opgenomen keuzemogelijkheid van ten minste drie door de minister erkende laboratoria voor een tegenonderzoek weliswaar een voorschrift behorend bij de procedure strekkend tot een onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994, maar is geen sprake van een strikte waarborg met als gevolg dat de lagere regeling onverbindend zou zijn. Uit het onderzoek ter terechtzitting is bovendien niet aannemelijk geworden dat de door de verdachte opgegeven bezwaren tegen voornoemd laboratorium (UMCG) van dusdanige aard waren, dat redelijkerwijs niet van hem gevergd kon worden dat hij dit laboratorium zou aanwijzen voor het tegenonderzoek. Gelet hierop is het hof van oordeel dat verdachte het aan zichzelf te wijten heeft dat het tegenonderzoek niet heeft plaatsgehad. Het hof is dan ook van oordeel dat het onderzoek van verdachtes bloed geldt als een onderzoek in de zin van artikel 8 lid 2 onder b WVV 1994.

De Hoge Raad overweegt dat voor de beoordeling van de klacht artikel 8 lid 2 WVV 1994, artikel 163 lid 4 en 10 WVV 1994, artikel 19 Besluit van 5 juli 1997, houdende nadere regels omtrent de wijze van uitvoering van artikel 160 lid 5, en 163 Wegenverkeerswet 1994 (*Stb.* 1997, 293) (Besluit alcoholonderzoeken) en artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken, zoals deze luiden ten tijde van de bewezenverklaarde gedraging, van belang zijn. De Hoge Raad haalt genoemde bepalingen aan en overweegt dat voorop moet worden gesteld dat van een onderzoek als bedoeld in artikel 8 lid 2 onder b WVV 1994 slechts sprake is indien de strikte waarborgen zijn nageleefd waarmee de wetgever dat onderzoek heeft omringd. Tot de strikte waarborgen behoort onder meer dat de verdachte recht heeft op een tegenonderzoek (vgl. ECLI:NL:HR:2000:AA6304, r.o. 3.2.1).

De Hoge Raad overweegt dat het hof geoordeeld heeft dat tot de strikte waarborgen waarmee de wetgever het bloedonderzoek als zodanig heeft omringd niet behoort dat de verdachte een keuzemogelijkheid heeft uit een lijst van ten minste drie door de Minister van Justitie en Veiligheid erkende laboratoria. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, niet onbegrijpelijk is en toereikend gemotiveerd is. De in artikel 21 lid 1 Besluit alcoholonderzoeken neergelegde keuzemogelijkheid vormt immers niet een waarborg voor de betrouwbaarheid van het bloedonderzoek als zodanig. De betrouwbaarheid van het tegenonderzoek wordt ingevolge artikel 21 lid 3 jo. artikel 19 lid 2 Besluit alcoholonderzoeken gewaarborgd door de verplichting om dat onderzoek door een door de minister aangewezen laboratorium volgens door de minister aangewezen analysemethoden uit te voeren.

ANNOTATIE

**Dwingen door feitelijkheid als bedoeld in artikel 284 Sr.
Commentaar bij Hoge Raad 7 april 2020,
ECLI:NL:HR:2020:568.**

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie telkens een ander door een feitelijkheid, gericht tegen die ander, wederrechtelijk dwingen iets te dulden is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat bij de onder 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 en 15 bewezen verklaarde feiten sprake is van 'door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen' in de zin van artikel 284 Sr.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring overwogen dat voor een bewezenverklaring van artikel 284 Sr vereist is dat iemand wederrechtelijk is gedwongen iets te doen, na te laten of te dulden door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging hiermee. De onderhavige zaak spitst zich toe op de vraag of verdachte door middel van een feitelijkheid de aangevers/aangeefsters wederrechtelijk heeft gedwongen iets te dulden. Het bestanddeel 'andere feitelijkheid' in de zin van artikel 284 Sr omvat in beginsel elke gedraging die onder de gegeven omstandigheden iemand kan dwingen tot het betreffende gevolg en die niet beantwoordt aan een van de andere in het betreffende artikel genoemde dwangmiddelen. Anders dan de raadsman van de verdachte heeft aangevoerd, is daaronder – onder omstandigheden – ook het uitspreken van woorden begrepen.

In deze zaak bestaat de dwanghandeling primair uit het onverhoeds aangaan en voeren van vaak minutenlange telefoongesprekken met de aangevers/aangeefsters. Het hof stelt vast dat verdachte telkens aan het begin van de verschillende telefoongesprekken de valse hoedanigheid van politieagent of (technisch) rechercheur heeft aangenomen. Gedurende de telefoongesprekken uitte hij zich blijkens meerdere aangiftes op een zeer rustige, beheerste en professionele wijze. Verdachte presenteerde zich dus op een manier die past bij de wijze waarop een echte politieagent of rechercheur zich zou uitdrukken. Vervolgens ontvingen de aangevers en aangeefsters – terwijl zij op dat moment in de veronderstelling verkeerden dat zij spraken met een politieagent of rechercheur – de mededeling dat verdachte slecht nieuws

had en/of kregen zij het advies om even te gaan zitten, welk advies ook kan worden opgevat als de opmaat naar slecht nieuws. Aldus heeft verdachte misbruik gemaakt van een in het maatschappelijk verkeer geldend patroon dat men (telefonische) mededelingen van hulpverleners, zoals de politie, aanhoort, serieus neemt en in beginsel niet zelf het gesprek afbreekt. Op grond hiervan is het hof van oordeel dat de verdachte gedragingen heeft verricht die geschikt zijn om iemand te dwingen tot een bepaald gevolg – het dulden van een hierna nader te omschrijven dwanggevolg.

Het hof overweegt dat het bestanddeel wederrechtelijk in het algemeen uitgelegd wordt als ‘in strijd met het recht’ of ‘aanzienlijke overschrijding van de grenzen van de maatschappelijke betamelijkheid’. In het kader van artikel 284 Sr heeft het bestanddeel echter een meer specifieke betekenis gekregen, te weten ‘zonder bevoegdheid’. Het hof is van oordeel dat verdachte de ten laste gelegde telefoongesprekken steeds zonder daartoe strekkende bevoegdheid heeft gevoerd, en beschouwt de telefoongesprekken overigens ook als een aanzienlijke overschrijding van de grenzen van de maatschappelijke betamelijkheid. Het hof overweegt dat het dulden feitelijk bezien eruit heeft bestaan dat de aangevers/aangeefsters hebben moeten aanhoren dat een of meerdere van hun dierbaren waren overleden. Volledig onverwacht werden ze geconfronteerd met dit heftige nieuws en vaak bleef het niet bij deze enkele mededeling. Verdachte heeft soms gesprekken van meer dan vijf minuten gevoerd, waarbij door hem steeds nieuwe – vaak gruwelijke – elementen werden toegevoegd aan de initiële boodschap. Als gevolg hiervan werden de aangevers/aangeefsters overweldigd door hevige emoties waardoor zij begonnen te huilen, trillen en schreeuwen, maar ook ineenzakten en verkrampden. Gelet op de aard en inhoud van de gesprekken, waarin werd gesproken over ernstig leed van naaste familieleden, kan van niemand, dus ook niet van de aangevers en aangeefsters, redelijkerwijs worden verwacht dat de gesprekken werden beëindigd. Het hof kan voorts de beoordeling van het dwanggevolg niet los zien van de inhoud van de telefoongesprekken. Alleen al het bericht van het overlijden van een familielid, in het bijzonder een ouder, partner of kind, maakt doorgaans diepe indruk op de nabestaanden en kan zeker grote verslagenheid teweegbrengen.

Tegen deze achtergrond is het hof van oordeel dat verdachte door het voeren van (minutenlange) telefoongesprekken een ernstige inbreuk heeft gemaakt op de persoonlijke levenssfeer alsook op de autonomie van de aangevers/aangeefsters. Aldus is het door artikel 284 Sr beschermde rechtsgoed, te weten de vrijheid van personen, door verdachte aangetast. In het voorgaande ligt als oordeel besloten dat causaal verband bestaat tussen de feitelijkheid en het dulden. Het hof is van oordeel dat verdachte door de feitelijkheden – zich voordoen als politieagent, het voorbereiden op slecht nieuws – een situatie heeft geschapen waarin aangevers/aangeefsters zich niet konden onttrekken aan het gesprek en aldus gedwongen

werden voor kortere of langere tijd te blijven luisteren naar het slecht- nieuwsbericht en de huiveringwekkende details daarvan.

Het hof overweegt dat artikel 284 Sr ten slotte vereist dat sprake is van opzet, gericht op het dwingen en de wederrechtelijkheid van de gedragingen en dat de raadsman ten aanzien van het opzet-bestanddeel om verschillende redenen vrijspraak heeft bepleit. Daarnaast heeft de raadsman vrijspraak bepleit op de grond dat verdachte met de telefoongesprekken het enkele doel had dat de toehoorders zouden geloven dat zij inderdaad met een politieagent te maken hadden, en dat aldus opzet op het teweegbrengen van een dwanggevolg heeft ontbroken. Het hof overweegt dat het evenwel van oordeel is dat het opzet van verdachte niet beperkt is geweest tot het louter geloofwaardig als politieambtenaar overkomen. Het is immers een algemene ervaringsregel dat personen die met het overlijden van een familielid worden geconfronteerd, daarvan doorgaans heftige emotionele en soms fysieke gevolgen ondervinden, in het bijzonder als gruwelijke details van de wijze van overlijden worden verteld. Het hof gaat ervan uit dat verdachte deze ervaringsregel kende. Door keer op keer nieuwe personen te bellen en in het bijzonder door telkens mededelingen te doen over de precieze wijze van overlijden van hun dierbaren, heeft verdachte daarom het hiervoor uiteengezette gevolg bewust aanvaard. Het hof is van oordeel dat verdachte zowel opzettelijk de ten laste gelegde telefoongesprekken heeft gevoerd en aldus gevolgen teweeg heeft gebracht, als opzet heeft gehad op handelen zonder bevoegdheid. Bij dit oordeel betreft het hof dat verdachte heeft verklaard dat hij meerdere telefoongesprekken heeft gevoerd waarin hij heeft gezegd dat hij van de politie was en dat een van de dierbaren van de persoon die door hem werd gebeld was overleden. Hierbij heeft verdachte verklaard dat hij zei dat hij van de politie was omdat men hem dan zou geloven en dat hij een aantal keren mensen heeft horen huilen tijdens een telefoongesprek.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging steeds toegesneden is op artikel 284 lid 1 onder 1° Sr en dat daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip 'door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen' gebruikt is in de betekenis die dat begrip heeft in die bepaling. De Hoge Raad haalt artikel 284 lid 1 onder 1° Sr aan en overweegt dat van door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden als bedoeld in artikel 284 Sr slechts sprake kan zijn indien de verdachte door die feitelijkheid opzettelijk heeft veroorzaakt dat het slachtoffer tegen zijn of haar wil iets heeft gedaan, niet gedaan of geduld (vgl. ECLI:NL:HR:2005:AT5834). De Hoge Raad overweegt dat anders dan de klacht betoogt, de opvatting dat een 'feitelijkheid' als bedoeld in artikel 284 Sr niet uitsluitend kan bestaan uit het uitspreken van woorden, geen steun vindt in het recht.

De Hoge Raad oordeelt dat het op zijn vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat in het

onderhavige geval, gelet op de feitelijkheid van de door de verdachte voorgewende hoedanigheid van politieagent of rechercheur in samenhang met de boodschap die aan het begin van het gesprek werd aangekondigd, de aangevers zich redelijkerwijs niet aan de voortzetting van de gesprekken konden onttrekken en dat de verdachte aldus door die feitelijkheid opzettelijk heeft veroorzaakt dat de aangevers tegen hun wil hebben geduld dat de verdachte minutenlang een gesprek met hen heeft gevoerd waarin slecht nieuws en de huiveringwekkende details daarvan aan bod kwamen, gelet op hetgeen is vooropgesteld geen blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting en toereikend gemotiveerd is.

RECHTSPRAAK

Zijn door de overheid feitelijk gedoogde verdiensten uit drugstransporten aan te merken als ‘afkomstig uit enig misdrijf’ ex artikel 420bis en 420quater Sr?

Zijn door de overheid feitelijk gedoogde verdiensten uit drugstransporten aan te merken als ‘afkomstig uit enig misdrijf’ ex artikel 420bis en 420quater Sr?

Het cassatiemiddel klaagt in de zaak met parketnummer 13-520180-07 over het oordeel van het hof dat het feitelijk gedoogd door de overheid van het verkrijgen van geld met drugstransporten meebrengt dat deze verdiensten niet kunnen worden aangemerkt als ‘afkomstig uit enig misdrijf’ als bedoeld in artikel 420bis en 420quater Sr.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte door opsporingsambtenaren is geselecteerd en vervolgens door een informant is benaderd om voor deze als tussenpersoon softdrugs te vervoeren en dat de verdachte is opgetreden als de chauffeur van die informant. Aan de vrijspraak van de verdachte van het hem ten laste gelegde heeft het hof ten grondslag gelegd dat in het kader van een bijzondere opsporingsmethode door de politie die informant en zijn tussenpersonen, waaronder de verdachte, zijn ingezet om informatie te vergaren en om behulpzaam te zijn bij het in- en doorvoeren van softdrugs en het afleveren daarvan, en dat in de IRT-periode de overheid feitelijk een praktijk heeft gedoogd waarin dit soort informanten en tussenpersonen een deel van met drugstransporten behaalde winsten konden behouden. Op grond daarvan heeft het hof overwogen dat – ongeacht de rol van de verdachte in de organisatie, zijn wetenschap over de sturing door de overheid en het al dan niet zijn gedaan van concrete toezeggingen – de verdiensten van de tussenpersonen ‘het financiële gevolg van door de overheid gestuurde handelingen’ waren en niet ‘uit crimineel handelen van verdachte afkomstig waren’.

In een en ander ligt als het oordeel van het hof besloten dat de omstandigheid dat de overheid met het oog op de opsporing een praktijk heeft gedoogd waarin (onder meer) de verdachte door middel van strafbare gedragingen in het kader van het invoeren, doorvoeren en afleveren van drugs opbrengsten kon behalen, het strafbare karakter aan die gedragingen ontnemt,

zodat niet bewezen kan worden dat de betreffende opbrengsten ‘uit enig misdrijf’ afkomstig zijn als bedoeld in artikel 420bis en 420quater Sr. Dat oordeel is onjuist. De door het hof in aanmerking genomen omstandigheid kan wel van betekenis zijn voor de vervolgbaarheid van het feit. In uitzonderlijke gevallen kan immers het instellen of het voortzetten van de vervolging onverenigbaar zijn met beginselen van een goede procesorde. In verband met de vervolging ter zake van witwassen kan zo’n uitzonderlijk geval zich bijvoorbeeld voordoen wanneer die vervolging wordt ingesteld of voortgezet nadat door het openbaar ministerie gedane, of aan het openbaar ministerie toe te rekenen, uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen) bij de verdachte het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt dat hij niet (verder) zal worden vervolgd ter zake van een door de verdachte begaan misdrijf, terwijl de vervolging van de verdachte ter zake van witwassen betrekking heeft op – in artikel 420bis of 420quater Sr genoemde – gedragingen van de verdachte met betrekking tot een voorwerp dat uit dat specifieke misdrijf afkomstig is (vgl. HR 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:742).

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ten aanzien van het in de zaak met parketnummer 13-520180-07 ten laste gelegde, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:619

Zaaknummer: 18/05085

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijjer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aanmerken van PBC-rapport als ‘een ander advies of rapport’ als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, terwijl het hof dit PBC-rapport kennelijk ook heeft aangemerkt als rapport over de reden van de weigering van medewerking aan het onderzoek.

Aanmerken van PBC-rapport als ‘een ander advies of rapport’ als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, terwijl het hof dit PBC-rapport kennelijk ook heeft aangemerkt als rapport over de reden van de weigering van medewerking aan het onderzoek.

Het cassatiemiddel komt op tegen de beslissing van het hof aan de verdachte de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege op te leggen.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte het hiervoor weergegeven rapport van het Pieter Baan Centrum (hierna: PBC) heeft aangemerkt als ‘een ander advies of rapport’ als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, nu het hof kennelijk dit PBC-rapport ook heeft aangemerkt als rapport over de reden van de weigering van medewerking aan het onderzoek, als bedoeld in die bepaling.

Het hof heeft op basis van rapportage van het PBC vastgesteld dat de verdachte tijdens observatie in het PBC weliswaar meerdere gesprekken heeft gevoerd met onderzoekers van het PBC en heeft deelgenomen aan activiteiten op de afdeling, maar dat de verdachte zijn medewerking aan het onderzoek naar zijn persoon grotendeels heeft geweigerd. Op grond van deze vaststelling heeft het hof de verdachte aangemerkt als ‘weigerende obervandus’.

Het hof heeft vervolgens, met toepassing van artikel 37 lid 3 (oud) Sr, de maatregel van terbeschikkingstelling van de verdachte onder meer gegrond op datzelfde rapport van het PBC voor zover dat onderzoeksresultaten en conclusies van de psychiater en de psycholoog bevatte over een bij de verdachte tijdens het begaan van het feit bestaande gebrekkige ontwikkeling en ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens. Het hof heeft daarbij kennelijk geoordeeld dat

het hem vrijstond dit rapport te beschouwen als ‘een ander advies of rapport’ als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, dat het hof over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van een last als bedoeld in artikel 37a lid 1(oud) Sr kon voorlichten voor zover de verdachte wel heeft meegewerkt aan het onderzoek. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk. Anders dan in de toelichting op het middel is betoogd doet de omstandigheid dat het hof het PBC-rapport kennelijk ook heeft gebruikt als rapport over de reden van de weigering, als bedoeld in artikel 37 lid 3 (oud) Sr, daaraan niet af. Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:625

Zaaknummer: 19/00140

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Behoort het recht een keuze te maken uit ten minste drie laboratoria voor contra-expertise tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee het onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994 moet zijn omringd?

Behoort het recht een keuze te maken uit ten minste drie laboratoria voor contra-expertise tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee het onderzoek als bedoeld in artikel 8 WVV 1994 moet zijn omringd?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de eis van ten minste drie locaties van contra-expertise, als bedoeld in artikel 21 Besluit alcoholonderzoeken, niet behoort tot het stelsel van strikte waarborgen waarmee een onderzoek als bedoeld in artikel 8 Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVV 1994) moet zijn omkleed.

Vooropgesteld moet worden dat van een onderzoek als bedoeld in artikel 8 lid 2 onder b WVV 1994 slechts sprake is indien de strikte waarborgen zijn nageleefd waarmee de wetgever dat onderzoek heeft omringd. Tot de strikte waarborgen behoort onder meer dat de verdachte recht heeft op een tegenonderzoek (vgl. HR 27 juni 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA6304, r.o. 3.2.1).

Het hof heeft geoordeeld dat tot de strikte waarborgen waarmee de wetgever het bloedonderzoek als zodanig heeft omringd niet behoort dat de verdachte een keuzemogelijkheid heeft uit een lijst van ten minste drie door de Minister van Justitie en Veiligheid erkende laboratoria. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting, is niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd. De in artikel 21 lid 1 Besluit alcoholonderzoeken neergelegde keuzemogelijkheid vormt immers niet een waarborg voor de betrouwbaarheid van het bloedonderzoek als zodanig. De betrouwbaarheid van het tegenonderzoek wordt ingevolge artikel 21 lid 3 in samenhang met artikel 19 lid 2 Besluit alcoholonderzoeken gewaarborgd door de verplichting om dat onderzoek door een door de minister aangewezen laboratorium volgens door de minister aangewezen analysemethoden uit te voeren.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:569

Zaaknummer: 19/01904

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek om rechtshulp van de VS met betrekking tot het onrechtmatig uitvoeren van goederen.

Verzoek om rechtshulp van de VS met betrekking tot het onrechtmatig uitvoeren van goederen.

Het gaat in deze zaak om een verzoek om rechtshulp van de justitiële autoriteiten van de Verenigde Staten van Amerika, dat er onder meer toe strekt dat in het kader van een strafzaak tegen de klager, die wordt verdacht van – kort gezegd – het onrechtmatig uitvoeren van goederen uit de Verenigde Staten van Amerika naar Iran, voorwerpen in beslag zullen worden genomen onder de klager en zullen worden overgedragen aan de verzoekende Staat. Naar aanleiding van dit rechtshulpverzoek is onder de klager beslag gelegd op de voorwerpen die hij bij zijn aanhouding bij zich had, waaronder bankpassen, telefoons en een laptop. Namens de klager is een klaagschrift ingediend strekkende tot opheffing van het gelegde beslag en teruggave van de in beslag genomen voorwerpen aan de klager.

Eerste middel

Het cassatiemiddel keert zich tegen het oordeel van de rechtbank dat artikel 6 van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken (hierna: het Rechtshulpverdrag) de grondslag betreft voor de inbeslagname en de overdracht van de voorwerpen en niet artikel 17 van het Uitleveringsverdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika (hierna: het Uitleveringsverdrag).

De voor de beoordeling van het cassatiemiddel van belang zijnde stukken zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal. Die stukken houden onder meer in dat de Amerikaanse autoriteiten bij rechtshulpverzoek van 30 augustus 2018, dat is gebaseerd op het Rechtshulpverdrag, aan de Nederlandse autoriteiten hebben verzocht om bepaalde voorwerpen in beslag te nemen en aan hen over te dragen en dat die autoriteiten op 31 augustus 2018 hebben verzocht om de voorlopige aanhouding van de klager in Nederland en om daarbij op grond van artikel 17 van het Uitleveringsverdrag dezelfde voorwerpen in beslag te nemen en aan hen over te dragen.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het op het Rechtshulpverdrag gebaseerde rechtshulpverzoek de grondslag is voor de inbeslagname en dat op basis daarvan een beslissing moet worden genomen ten aanzien van het verzoek tot overdracht van de goederen.

Het cassatiemiddel berust op de opvatting dat overdracht van voorwerpen die op grond van een op het Rechtshulpverdrag gebaseerd verzoek in beslag zijn genomen, niet (meer) op grond van dit verdrag mag plaatsvinden wanneer dat verzoek is gevolgd door een op het Uitleveringsverdrag gebaseerd verzoek tot overdracht van dezelfde voorwerpen. Die opvatting is onjuist.

Het cassatiemiddel faalt.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, de overdracht van de voorwerpen heeft toegestaan en het beklag ongegrond heeft verklaard omdat ten aanzien van het overgrote deel van de Amerikaanse verdenking geen dubbele strafbaarheid bestaat.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de klager in de Amerikaanse strafzaak wordt verdacht van dertien verschillende feiten die betrekking hebben op het onrechtmatig uitvoeren van goederen uit de Verenigde Staten van Amerika naar Iran en dat ten aanzien van twee van deze feiten (deels) is voldaan aan het vereiste van dubbele strafbaarheid.

Het cassatiemiddel berust op de opvatting dat de rechtbank het beklag gegrond had moeten verklaren, omdat niet voor alle feiten dubbele strafbaarheid is aangenomen. Die opvatting vindt geen steun in het recht.

Het cassatiemiddel faalt.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:622

Zaaknummer: 19/03841

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg van het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

Uitleg van het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat het ‘schenden’ van een geheim in de zin van artikel 272 Sr moet worden uitgelegd als het verstrekken van geheime gegevens aan een ander die tot kennisneming daarvan onbevoegd is. Gelet hierop geeft het oordeel van het hof dat de verdachte zijn ambtsgeheim heeft geschonden door geheime gegevens voor zichzelf te ontsluiten, blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:523

Zaaknummer: 18/03907

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: Steeg, M. van der M. van der Steeg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang der wet over proceskostenvergoeding uit artikel 13a Wahv.

Cassatie in het belang der wet over proceskostenvergoeding uit artikel 13a Wahv.

Het cassatieberoep stelt de vraag aan de orde of de beslissing van het hof om voortaan uitsluitend een proceskostenvergoeding toe te kennen indien de inleidende beschikking als bedoeld in artikel 13a Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv) wordt vernietigd, juist is.

Volgens artikel 20d lid 4 Wahv is artikel 13a Wahv van overeenkomstige toepassing op het hoger beroep bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden.

Ten aanzien van een proceskostenvergoeding op de voet van artikel 13a Wahv komen alleen die kosten voor vergoeding in aanmerking die de andere partij redelijkerwijs heeft moeten maken. Daarbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat dit het geval is als de betrokkene geheel of gedeeltelijk in het gelijk is gesteld. Bij het bepalen van het antwoord op de vraag wanneer daarvan sprake is, komt het hof een grote mate van beoordelingsvrijheid toe, mede gelet op het eigenstandige karakter van de Wahv.

Het hof heeft in de bestreden uitspraak als criterium geformuleerd – waarbij het aansluiting heeft gezocht bij de regeling van de vergoeding van kosten op grond van artikel 591a Sv – dat de vraag of een betrokkene in het gelijk is gesteld alleen bevestigend is te beantwoorden als de inleidende beschikking is vernietigd. Deze maatstaf is in zijn algemeenheid niet juist, omdat daaronder ook situaties kunnen worden gebracht waarin de betrokkene materieel wel geheel of gedeeltelijk in het gelijk is gesteld en de kosten dus in zoverre als regel redelijkerwijs voor vergoeding in aanmerking zouden moeten komen, ook zonder dat de inleidende beschikking is vernietigd. In dit verband zij opgemerkt dat voor proceskostenvergoeding ook aanleiding kan bestaan indien bijvoorbeeld het sanctiebedrag lager of op nihil wordt vastgesteld of indien de inleidende beschikking wordt gewijzigd wat betreft de omschrijving van de gedraging en de feitcode.

Voor gevallen waarin weliswaar de beslissing van de kantonrechter of de officier van justitie wegens het niet of onvoldoende nageleefd zijn van procedurele voorschriften wordt vernietigd, doch de onderliggende (boete)beschikking niet, en de betrokkene te dien aanzien inhoudelijk in het geheel niet in het gelijk is gesteld, kan – bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van voldoende rechtens te respecteren belang van de betrokkene – aanleiding bestaan vergoeding redelijkerwijs achterwege te laten, zoals het hof heeft gedaan in de onderhavige zaak, waarin het beroep tegen de inleidende beschikking ongegrond is verklaard en de rechtmatig opgelegde administratieve sanctie in stand is gebleven. Denkbaar is ook dat het hof in de aard en ernst van de verzuimen of gebreken die tot vernietiging van de beslissing van de kantonrechter of de officier van justitie nopen aanleiding vindt om voor door de betrokkene daadwerkelijk gemaakte proceskosten redelijkerwijs enig bedrag ter zake van (een deel van) die kosten toe te kennen. Daarbij zij aangetekend dat het hof in deze situaties uit een oogpunt van eenvoud en voorspelbaarheid zou kunnen bepalen voor gelijksoortige gevallen waarin de betrokkene daadwerkelijk proceskosten heeft gemaakt (voortaan) een bepaald (of op bepaalde wijze te berekenen) bedrag aan vergoeding van die kosten toe te kennen.

Het vorenstaande brengt mee dat het cassatiemiddel gegrond is, nu het hof een onjuiste maatstaf heeft gehanteerd.

De Hoge Raad vernietigt in het belang van de wet het bestreden arrest.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:563

Zaaknummer: 19/03614

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: A.E. Harteveld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft verdachte gehandeld ‘met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven’ als bedoeld in artikel 261 Sr?

Heeft verdachte gehandeld ‘met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven’ als bedoeld in artikel 261 Sr?

Het cassatiemiddel richt zich tegen het oordeel van het hof dat de verdachte heeft gehandeld met het kennelijke doel aan de in de bewezenverklaring genoemde feiten ruchtbaarheid te geven als bedoeld in artikel 261 lid 1 Sr.

Bij de beoordeling van het cassatiemiddel moet het volgende worden vooropgesteld. Onder ‘ruchtbaarheid geven’ als bedoeld in artikel 261 Sr dient te worden verstaan ‘het ter kennis van het publiek brengen’. Met zodanig ‘publiek’ is een bredere kring van betrekkelijk willekeurige derden bedoeld. Van ‘het kennelijke doel om ruchtbaarheid te geven’ kan ook sprake zijn indien de mededeling aan niet meer dan één persoon is gedaan. Bij de beoordeling van de vraag of een mededeling wordt gedaan met het kennelijke doel om deze ter kennis van het publiek te brengen kan van belang zijn of verwacht mag worden dat de ontvanger van de (smadelijke) mededeling daar vertrouwelijk mee omgaat. Indien de ontvanger een ambt bekleedt dat met discretie pleegt te worden uitgeoefend, kan zich licht het geval voordoen dat het oordeel dat is gehandeld met het kennelijke doel om aan de mededeling ruchtbaarheid te geven nadere motivering behoeft. Onder omstandigheden kan ook een nadere motivering zijn vereist indien de relatie met de ontvanger zodanig is dat de verdachte in redelijkheid mag verwachten dat deze de mededeling niet zal verspreiden in een bredere kring van betrekkelijk willekeurige derden (vgl. HR 13 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2848).

Uit de bewijsvoering van het hof is niet af te leiden dat de verdachte de brieven met daarin mededelingen over de aangever [benadeelde partij 1], [benadeelde partij 2] respectievelijk [benadeelde partij 3], telkens heeft toegezonden aan de directie van de werkgever van de desbetreffende aangever, met het kennelijke doel om aan die mededelingen ruchtbaarheid in bedoelde zin te geven. Dat, zoals het hof heeft overwogen, ‘niet aannemelijk [is] geworden dat van de ontvangers van de brieven verwacht kon en mocht worden dat zij daarmee

vertrouwelijk zouden omgaan' en 'de bespreking van de inhoud van de brieven uiteindelijk niet enkel beperkt [is] gebleven tot de door verdachte aangeschreven "directie" en de betrokken benadeelde', maar ook is besproken met enkele stafleden, is daartoe onvoldoende, mede in aanmerking genomen dat uit het bestreden arrest niet blijkt of het hof betekenis heeft toegekend aan de omstandigheid dat en in hoeverre van (de directie van) een werkgever discretie met betrekking tot informatie aangaande werknemers mag worden verwacht. De bewezenverklaring is op dat punt ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:511

Zaaknummer: 18/04822

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: D. Greven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang der wet over DNA-onderzoek bij minderjarigen.

Cassatie in het belang der wet over DNA-onderzoek bij minderjarigen.

In de onderhavige zaak gaat het om een minderjarige die is veroordeeld voor het medeplegen van brandstichting in een schoolgebouw. Hij heeft samen met anderen in een toiletpot open vuur in aanraking gebracht met toiletpapier dat was overgoten en doordrenkt met spiritus. Als gevolg daarvan is een toiletruimte op de tweede etage van het schoolgebouw volledig verbrand. De rechtbank heeft de veroordeelde een leerstraf voor de duur van 35 uren en een voorwaardelijke werkstraf voor de duur van 50 uren opgelegd. De officier van justitie heeft naar aanleiding van deze veroordeling het hiervoor bedoelde bevel tot afname van celmateriaal gegeven. De veroordeelde heeft tegen het bepalen en verwerken van zijn DNA-profiel een bezwaarschrift ingediend bij de rechtbank. De rechtbank heeft dit bezwaarschrift ongegrond verklaard, omdat de uitzonderingen uit de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden zich in de onderhavige zaak niet voordoen. De advocaat-generaal bij de Hoge Raad heeft gevorderd deze beslissing in het belang van de wet te vernietigen.

In de kern stelt het cassatiemiddel de vraag aan de orde of de minderjarigheid van de veroordeelde ten tijde van het plegen van het misdrijf moet worden betrokken bij de beoordeling of sprake is van de uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder b Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, te weten dat redelijkerwijs aannemelijk is dat het bepalen en verwerken van het DNA-profiel gelet op de bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd niet van betekenis zal kunnen zijn voor de voorkoming, opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten van de veroordeelde.

In een geval als het onderhavige dient de rechtbank te beoordelen of zich de in artikel 2 lid 1 onder b Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden genoemde uitzondering voordoet, te weten of redelijkerwijs aannemelijk is dat het bepalen en verwerken van het DNA-profiel, gelet op de aard van het misdrijf of de bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd, niet van betekenis zal kunnen zijn voor de voorkoming, opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten van de veroordeelde. Blijkens de wetsgeschiedenis ziet de maatstaf 'aard

van het misdrijf' op misdrijven waarbij DNA-onderzoek geen bijdrage kan leveren aan de opsporing. De maatstaf 'bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd' hangt samen met de persoon van de veroordeelde. Het gaat daarbij om de situatie dat, ondanks een veroordeling wegens misdrijf, in de gegeven omstandigheden een DNA-onderzoek niet kan worden gerechtvaardigd.

De rechtbank heeft andere maatstaven aangelegd. Die doen afbreuk aan het door de wetgever beoogde systeem van ruime afname van DNA-materiaal waarin slechts plaats is voor een tweetal beperkt uit te leggen uitzonderingen en geen ruimte bestaat voor een generieke uitzondering voor minderjarigen. Daarmee heeft zij artikel 2 lid 1 onder b Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden miskend. Zodanige generieke uitzondering kan ook niet aan het Verdrag worden ontleend.

Hieraan kan worden toegevoegd dat, hoewel in de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden geen onderscheid wordt gemaakt tussen meerderjarigen en minderjarigen, de rechter bij zijn oordeel of sprake is van 'bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd' de omstandigheid dat de veroordeelde ten tijde van het plegen van het feit minderjarig was moet betrekken. Of, en in welke mate bijzondere omstandigheden aan de orde zijn, zal afhangen van de omstandigheden van het geval.

Een relevante factor in dit verband kan allereerst zijn of de gevolgen van het bepalen en verwerken van het DNA-profiel evident disproportioneel zijn, gelet op de omstandigheid dat het feit is begaan toen de veroordeelde minderjarig was. Daarnaast kan de rechter betrekken of, mede gelet op de omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd en de leeftijd van de veroordeelde ten tijde van het misdrijf, sprake is van een gering recidivegevaar. Daarvoor kan ook van belang zijn of aanwijzingen bestaan voor eerder gepleegde relevante misdrijven.

De rechtbank heeft geoordeeld dat in het door de wetgever beoogde systeem van ruime afname van DNA-materiaal slechts plaats is voor de twee in artikel 2 lid 1 onder b Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden genoemde uitzonderingen en dat er geen ruimte is voor een generieke uitzondering voor minderjarigen. Verder heeft de rechtbank geoordeeld dat die wettelijke uitzonderingen zich in het onderhavige geval niet voordoen en dat de enkele jonge leeftijd en het feit dat de veroordeelde first offender is op zichzelf niet tot de conclusie leiden dat DNA-onderzoek in dit geval niet gerechtvaardigd is. Deze oordelen geven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Voor zover de vordering anders luidt, faalt zij.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:626

Zaaknummer: 19/03282

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: T.N.B.M. Spronken

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

‘Door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ als bedoeld in artikel 284 Sr.

‘Door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ als bedoeld in artikel 284 Sr.

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat bij de onder 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 en 15 bewezen verklaarde feiten sprake is van ‘door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ in de zin van artikel 284 Sr.

Van door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden als bedoeld in artikel 284 Sr kan slechts sprake zijn indien de verdachte door die feitelijkheid opzettelijk heeft veroorzaakt dat het slachtoffer tegen zijn of haar wil iets heeft gedaan, niet gedaan of geduld (vgl. HR 13 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT5834).

Anders dan het middel betoogt, vindt de opvatting dat een ‘feitelijkheid’ als bedoeld in artikel 284 Sr niet uitsluitend kan bestaan uit het uitspreken van woorden, geen steun in het recht.

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. De verdachte is onverhoeds telefoongesprekken aangegaan met de aangevers, waarbij hij zich – op een beheerste en professionele wijze – voordeed als een politieagent of rechercheur. Hij deelde in deze telefoongesprekken mee dat hij slecht nieuws had en/of gaf het advies te gaan zitten. Daarna vertelde hij aan de aangevers dat een dierbare plotseling was overleden. In het verdere verloop van zo’n gesprek voegde de verdachte aan die boodschap nieuwe (gruwelijke) elementen toe, bijvoorbeeld dat het overlijden was veroorzaakt door geweld of een acute hartstilstand. Deze gesprekken duurden veelal minutenlang. Het hof heeft voorts vastgesteld dat de aangevers in die gesprekken werden overweldigd door hevige emoties.

Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat in het onderhavige geval, gelet op de feitelijkheid van de door de verdachte voorgewende hoedanigheid van politieagent of rechercheur in samenhang met de boodschap die aan het begin van het gesprek werd aangekondigd, de aangevers zich redelijkerwijs niet aan de voortzetting van de gesprekken konden onttrekken en dat de verdachte aldus door die feitelijkheid opzettelijk heeft

veroorzaakt dat de aangevers tegen hun wil hebben geduld dat de verdachte minutenlang een gesprek met hen heeft gevoerd waarin slecht nieuws en de huiveringwekkende details daarvan aan bod kwamen, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:568

Zaaknummer: 18/02521

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vervolgingsuitlevering van opgeëiste persoon (Iraanse nationaliteit) aan de Verenigde Staten.

Vervolgingsuitlevering van opgeëiste persoon (Iraanse nationaliteit) aan de Verenigde Staten.

Eerste middel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door de rechtbank van het verweer dat de politieke exceptie zich verzet tegen toelaatbaarverklaring van de uitlevering.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de feiten waarvoor zij de uitlevering toelaatbaar heeft verklaard, naar Nederlands recht strafbaar zijn gesteld bij artikel 140 en 225 Sr onderscheidenlijk bij artikel 1 lid 1 van de Sanctieregeling Iran 2012 in onderlinge samenhang met artikel 1 onder 1° en 6 van de Wet economische delicten alsmede artikel 45 Sr. De rechtbank heeft kennelijk geoordeeld dat deze strafbare feiten geen delicten betreffen die alleen al op grond van hun wettelijke omschrijving zijn aan te merken als strafbare feiten van politieke aard. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

De rechtbank heeft daarnaast – kennelijk – tot uitdrukking gebracht dat, niettegenstaande het ter zitting gevoerde verweer van de raadvrouw, de feiten waarvoor zij de uitlevering toelaatbaar heeft verklaard, ook anderszins niet kunnen worden aangemerkt als strafbare feiten van politieke aard, omdat een overwegend politiek karakter ontbreekt. De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AF6988, in dit verband als relevante factoren genoemd of:

- de delicten zijn begaan in het kader van een strijd om of tegen de overheidsmacht;
- er een rechtstreeks, nauw en duidelijk verband bestaat tussen de delicten en het beoogde politieke einddoel;
- er evenredigheid bestaat tussen dat einddoel en de ten gevolge van de delicten aangetaste rechtsgoederen;

- de delicten naar de redelijke voorstelling van de daders rechtstreeks tot het door hen beoogde politieke einddoel zouden (kunnen) leiden; en
- dat naar diezelfde voorstelling de delicten de enige mogelijkheid waren ter verwezenlijking van het beoogde politieke einddoel,

en gelet daarop getuigt ook dit oordeel van de rechtbank niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door de rechtbank van het beroep op Verordening (EG) 2271/96 van 22 november 1996 tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (*PbEG* L 309/1) (hierna: de Verordening).

De rechtbank heeft geoordeeld dat de feiten waarvoor zij de uitlevering toelaatbaar heeft verklaard naar Nederlands recht strafbaar zijn gesteld bij artikel 140 en 225 Sr onderscheidenlijk bij artikel 1 lid 1 van de Sanctieregeling Iran 2012 in onderlinge samenhang met artikel 1 onder 1° en 6 van de Wet economische delicten alsmede artikel 45 Sr. Het tegen dat oordeel gerichte cassatiemiddel is door de Hoge Raad hiervoor verworpen.

De rechtbank heeft voorts geoordeeld dat, nu de uitvoer van 'dual-use' goederen naar Iran ook in Nederland strafbaar is, geen beroep kan worden gedaan op de Verordening, door de rechtbank aangeduid als het 'blocking statute'. De rechtbank heeft daartoe onder meer overwogen dat de Verordening geen bescherming biedt aan personen en bedrijven die handel drijven die mogelijk bijdraagt aan de militaire capaciteiten van Iran op de grond dat dergelijke handel ook in de Europese Unie strafbaar is gesteld, namelijk in de Sanctieregeling Iran 2012. Voorts heeft de rechtbank overwogen dat de vraag of artikel 11 lid 5 van de Verordening van toepassing is om die reden geen beantwoording behoeft.

Het oordeel van de rechtbank getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

In aanmerking genomen wat hiervoor is overwogen ziet de Hoge Raad geen aanleiding voor het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie met betrekking tot de Verordening.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:623

Zaaknummer: 19/03920

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gebrek in strafmotivering door het hof.

Gebrek in strafmotivering door het hof.

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 6 Sv in zijn uitspraak niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven die hebben geleid tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf.

Het hof heeft de verdachte wegens ‘overtreding van artikel 107, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994’ veroordeeld tot hechtenis voor de duur van vier weken. Het hof heeft de strafoplegging als volgt gemotiveerd:

‘opgelegde straf(fen) of maatregel(en) met vermelding van de bijzondere redenen die de straf(fen) hebben bepaald of tot de maatregel(en) hebben geleid. Verder in de voorkomende gevallen opgave van de strafmotiveringseisen, genoemd in art. 359 Sv:

Het hof heeft de in hoger beroep op te leggen straf bepaald op grond van de aard en de ernst van het feit, de omstandigheden waaronder deze zijn begaan en de persoon van verdachte.

Uit een verdachte betreffend uittreksel uit de justitiële documentatie van 7 februari 2019 blijkt dat verdachte eerder onherroepelijk is veroordeeld voor strafbare feiten, waaronder ook soortgelijke feiten.

Het hof veroordeelt de verdachte ter zake van het bewezenverklaarde tot:

hechtenis voor de duur van 4 (vier) weken.’

Deze overwegingen bevatten geen opgave van de redenen die in het bijzonder hebben geleid tot de keuze van het opleggen van een vrijheidsbenemende straf. Dat is in strijd met het zesde lid van artikel 359 Sv. Dat verzuim leidt op grond van artikel 359 lid 8 Sv tot nietigheid (vgl. HR 27 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2191).

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de

strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:526

Zaaknummer: 19/01409

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Klacht over de strafmotivering door het hof.

Klacht over de strafmotivering door het hof.

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 6 Sv in zijn uitspraak niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven die hebben geleid tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf.

De overwegingen bevatten geen opgave van de redenen die in het bijzonder hebben geleid tot de keuze van het opleggen van een vrijheidsbenemende straf. Dat is in strijd met het zesde lid van artikel 359 Sv. Dat verzuim leidt op grond van artikel 359 lid 8 Sv tot nietigheid (vgl. HR 27 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2191).

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:524

Zaaknummer: 19/01407

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg van het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

Uitleg van het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

De cassatiemiddelen klagen onder meer dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het bestanddeel ‘schenden’ als bedoeld in artikel 272 Sr.

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat het ‘schenden’ van een geheim in de zin van artikel 272 Sr moet worden uitgelegd als het verstrekken van geheime gegevens aan een ander die tot kennisneming daarvan onbevoegd is. Gelet hierop geeft het oordeel van het hof dat de verdachte zijn ambtsgeheim heeft geschonden door geheime gegevens voor zichzelf te ontsluiten, blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De cassatiemiddelen zijn terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:527

Zaaknummer: 19/03768

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: C. van Kins

Wetsartikelen: